

Potravinári: Pre zákon o odpadoch budeme musieť znížovať mzdy a prepúšťať

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora /ďalej SPPK/ a jej členovia - potravinári - ostro kritizujú zákon o odpadoch, ktorý im 6-10 násobne zvýšil finančné náklady na zabezpečenie spätného zberu odpadov z obalov potravinárskych výrobkov. Vyzývajú preto Ministerstvo životného prostredia a Vládu SR, aby prehodnotili prijatý zákon.

- Novela zákona o odpadoch platí od 1. júla 2016. Od tohto termínu musia potravinári platiť poplatky za zber a zhodnotenie odpadov z obalov 6-10 násobne vyššie.
- Potravinári spochybňujú transparentné určenie cien za odpady
- Požiadavka zmeniť legislatívu a do financovania zberu a zhodnotenia odpadov z obalov zapojiť aj nepotravinárske firmy

To, že potravinári musia platiť za triedenie, zber a zhodnotenie odpadov z obalov, v ktorých sú zabalené ich potravinárske výrobky (napr. sklenené fľaše od vína, PET obaly na mlieko a džúsy, či papierové obaly z múky či cukru, atď.), nie je novinkou, platí to už od roku 2002. Novinkou od 1. júla 2016 je obrovská finančná záťaž na výrobcov potravín na Slovensku, ktorú priniesla novela zákona o odpadoch novými pravidlami a neúnosným rozšírením zodpovednosti výrobcov za systém nakladania s triedeným odpadom. Oproti obdobiu pred júla 2016 musia momentálne potravinári platiť 6 až 10 násobne vyššie poplatky organizáciám zodpovednosti výrobcov za zabezpečenie spätného zberu odpadov z obalov potravín. Samotní potravinári si podľa zákona takýto zber nemôže zabezpečiť.

Potravinári zo zákona platia:

- náklady na infraštruktúru obcí na zabezpečenie triedeného zberu (náklady na nákup zberných nádob a vriec, údržbu zberných nádob, náklady na zber prostredníctvom zberných dvorov, zberných, školských zberov),
- náklady na zber triedeného odpadu (zberová technika-odpisy, PHM, údržba techniky, mzdové náklady, ochranné pomôcky zamestnancov),
- náklady na lisovanie, balenie, skladovanie, manipuláciu (manipulačná a lisovacia technika-odpisy, údržba, mzdové náklady, spotreba energie),
- náklady na expedíciu (dopravná prostriedky - odpisy, mzdové náklady, doprava k recyklátorovi),
- nepriame výrobné náklady na zabezpečenie triedeného zberu technického operátora (administratívne náklady, prenájom budov a technických pozemkov).

Ďalší finančný náklad pre potravinárov vytvoril zákon zriadením Koordinačného centra organizácií zodpovednosti výrobcov, ktoré napriek tomu, že vykonáva evidenčné služby hlavne pre štát, taktiež financujú výrobcovia potravín.

Potravinári financujú aj propagačné a vzdelávacie aktivity pre obyvateľov o triedení odpadu a rovnako aj vzdelávanie žiakov v školách, čo SPPK považuje za prenesenú zodpovednosť štátu a ministerstva školstva na potravinárske firmy.

Ministerstvo životného prostredia SR síce vydalo organizáciám zodpovednosti výrobcov za odpady akreditáciu, ale nekontroluje a nereguluje, ako a na základe čoho určujú výšku poplatkov za ich služby pre potravinárske firmy.

Potravinárske firmy, ktoré sú členmi SPPK, preto ostro kritizujú nastavený systém. Spochybňujú transparentné určovanie cien za odpady a zároveň sa obávajú prípadného monopolného charakteru organizácií zodpovednosti výrobcov. Rovnako kritizujú samotnú výšku poplatkov, ktorá reálne ohrozuje fungovanie potravinárskeho priemyslu na Slovensku, prináša znižovanie miezd zamestnancov a v krajnom prípade až prepúšťanie pracovníkov. Potravinárstvo je pritom v Programovom vyhlásení vlády zaradené medzi strategické odvetvia hospodárskej politiky štátu, ktoré je potenciálnym zdrojom zamestnanosti.

NÁVRHY:

Potravinári preto žiadajú Ministerstvo životného prostredia a Vládu SR, aby prehodnotili prijatý zákon. Žiadajú, aby MŽP SR vypracovalo analýzu predpokladaných nákladov na zabezpečenie systému triedeného zberu odpadov v SR a na jej základe pristúpilo k regulácii cien za jednotlivé druhy odpadov.

Je neprípustné, aby potravinári museli podpísať zmluvu s organizáciou zodpovednosti výrobcov a zároveň niesli zodpovednosť za plnenie limitov zhodnocovania a recyklácie pre daný druh odpadu a v prípade nesplnenia limitov boli štátom pokutovaní.

Do financovania systému triedeného zberu je nevyhnutné zapojiť aj výrobcov obalov, pre ktorých sú obaly ich finálnym produktom.

Potravinári žiadajú vládu SR, aby apelovala na maloobchod zohľadniť túto legislatívnu zmenu v cenách finálnych výrobkov alebo aby tento cieľ zabezpečila priamo zákonnou reguláciou.

Potravinári apelujú na Vládu SR, aby zodpovednosť za vzdelávanie v oblasti triedeného zberu bola robená systémovo prostredníctvom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a financovaná zo strany štátu.